

SAMENWERKINGSCONVENANT HUISELIJK GEWELD en KINDERMISHANDELING WEST-BRABANT

Inleiding

Huiselijk geweld is de meest voorkomende vorm van geweld in onze samenleving. Bij geen enkele andere vorm van geweld vallen zoveel slachtoffers. Anders dan bij andere geweldsvormen maken slachtoffer en dader deel uit van elkaars directe leefomgeving. Onder huiselijk geweld worden mede begrepen alle vormen van kindermishandeling. Maar ook als het geweld zich niet rechtstreeks tot kinderen in het gezin richt, zijn zij altijd slachtoffer. Als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld dat zich richt op een ander gezinslid, schaadt dit de ontwikkelingskansen (om op te groeien tot evenwichtige en verantwoordelijke volwassenen) van het kind aanzienlijk.

Vaak worden tal van professionele partijen ieder afzonderlijk geconfronteerd met slachtoffers en daders, maar het is voor afzonderlijke partijen vrijwel ondoenlijk om effectief op te treden tegen huiselijk geweld. Dit is temeer aan de orde indien op grond van de Wet tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld, die op 1 januari 2009 van kracht werd, snel en doelgericht moet worden gehandeld. De overheid draagt bij toepassing van de bevoegdheden uit die wet immers uit dat de situatie onmiddellijk ingrijpen vergt. Snel, gecoördineerd en adequaat optreden vraagt dan om een functionele structuur waarin iedere organisatie precies weet wie, wanneer, hoe en waarom handelt. Daarbij horen ook afspraken over regievoering binnen het gezin.

In vervolg op de convenanten van mei 2003 en 27 april 2005 wensen de partijen bij dit convenant daarom een werkwijze overeen te komen die zo spoedig mogelijk tot de hierboven en de in het bij dit Convenant behorende Visiedocument bedoelde sluitende aanpak van huiselijk geweld zal leiden.

Partijen

Gemeente Breda	Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant/AMK
Stichting Valkenhorst	Tender Jeugdzorg
GGD West-Brabant	Zuidwester (jeugdzorg)
Surplus Welzijn (Markenlanden, Merites)	SMO Breda e.o.
IMW Breda	Novadic-Kentron
Juvans	Raad voor de Kinderbescherming
Traverse	Politie Midden- en West-Brabant
Trema	Openbaar Ministerie Breda
GGZ regio Breda	Stichting Reclassering Nederland
GGZ Westelijk Noord Brabant	Bureau Slachtofferhulp
Het DOK	Sensor Noord-Brabant

De gemeente Breda, centrumgemeente, behartigt de belangen van de 18 gemeenten in West-Brabant. De mogelijkheid is aanwezig dat andere organisaties zich in een later stadium aansluiten bij dit Convenant, nadat partijen hierover een positief besluit hebben genomen.

Begripsomschrijvingen

Artikel 1

- a. Huiselijk geweld: geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.
- b. Geweld: geestelijk en lichamelijk geweld (waaronder seksueel geweld)
- c. Huiselijke kring: de dader is afkomstig uit de huiselijke kring van het minderjarige of meerderjarige slachtoffer (partners, ex-partners, ouders, kinderen en andere gezinsleden, familieleden en huisvrienden). Het begrip huiselijke kring heeft dus betrekking op de relatie tussen dader en slachtoffer, niet op de plek waar het geweld plaatsvindt. Uit deze definitie blijkt dat kindermishandeling óók onder het begrip huiselijk geweld valt.¹
- d. Huisvrienden: personen die een vriendschappelijke band onderhouden met het slachtoffer of met iemand uit de onmiddellijke omgeving van het slachtoffer en die het slachtoffer in de huiselijke sfeer ontmoeten.
- e. Partijen: ondertekenaars van dit convenant.
- f. Organisaties: organisaties en bestuurlijke overheden.

Doelstelling

Artikel 2

Partijen stellen zich ten doel een gemeenschappelijke aanpak van huiselijk geweld tot stand te brengen, waardoor een sluitende aanpak ontstaat rond (potentiële) daders, slachtoffers en getuigen van huiselijk geweld. Het beoogde effect is het voorkomen en, indien dat niet mogelijk is, het zo snel mogelijk stoppen van het geweld en beperken van de schadelijke gevolgen ervan.

Uitgangspunten

Artikel 3

Partijen

- a. onderschrijven dat de problematiek rond huiselijk geweld in West-Brabant vraagt om een structurele, integrale en instellingsoverstijgende aanpak,
- b. onderschrijven dat de gevolgen van huiselijk geweld voor (minderjarige) slachtoffers dermate ernstig zijn dat in een zo vroeg mogelijk stadium en zo intensief als nodig moet worden ingegrepen,
- c. onderschrijven dat door de verschillende, soms tegenstrijdige, belangen van slachtoffer, dader en gezin (maar ook eventueel van justitieel onderzoek en hulpverlening) professionele acties die op het gezin gericht worden zoveel als enigszins mogelijk op elkaar afgestemd moeten zijn,
- d. onderschrijven dat medewerkers van hun organisaties, die betrokken zijn/worden bij de problemen van daders en slachtoffers van huiselijk geweld dienen samen te werken, ongeacht de organisatie of het verband van waaruit zij opereren,

¹ Kindermishandeling is: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. (Wet op de jeugdzorg 1995)

Om geen misverstanden te krijgen over de reikwijdte van het in te stellen programma, zal het programmaplan evenwel steeds beide termen gebruiken: huiselijk geweld én kindermishandeling

- e. zijn bereid om actief bij te dragen aan het verder ontwikkelen van een effectieve aanpak van huiselijk geweld, waaronder mede wordt verstaan het zo veel mogelijk voorkomen en tijdig signaleren ervan, waarvoor een samenwerkingsstructuur in de vorm van een programma zal worden ingericht,
- f. en zullen derhalve bijdragen aan de inrichting van de programmaorganisatie die de resultaten zal moeten opleveren waarmee bovenstaand doel zoveel als mogelijk gerealiseerd wordt. Zij zullen daartoe in ieder geval:
 - inzet leveren van gekwalificeerde medewerkers om diverse deelprojecten uit te voeren,
 - zelf verantwoordelijkheid willen dragen (als trekker) op specifieke onderdelen van het programma,
 - meewerken aan een nieuwe en sterkere invulling van de positie van aandachtsfunctionaris huiselijk geweld binnen de eigen organisatie,
 - hun activiteiten in verband met huiselijk geweld op elkaar afstemmen om zodoende effectiever samen te werken,
 - daarvoor ook bereid zijn beleid en werkprocessen voor de aanpak van huiselijk geweld te harmoniseren,
 - zelf bijdragen aan het signaleren en oplossen van knelpunten en hiaten in beleid en uitvoering met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld,
 - jegens elkaar verantwoording afleggen indien hun respectievelijke organisaties zich niet (volledig) aan door de stuurgroep genomen besluiten houden.

Het Programma

Artikel 4

Doel, effect en resultaten

- a. Het doel van het programma is gelijk aan de doelstelling van dit Convenant: Het tot stand brengen van een gemeenschappelijke aanpak van huiselijk geweld waardoor een sluitende aanpak ontstaat rond (potentiële) daders, slachtoffers en getuigen van huiselijk geweld.
- b. Het beoogde effect is het voorkomen en, indien dat niet mogelijk is, het zo snel mogelijk stoppen van het geweld en beperken van de schadelijke gevolgen ervan.
- c. Het programma wil dit doel realiseren door het tot stand brengen van een adequate infrastructuur voor de aanpak van huiselijk geweld en door het verder verhogen van de professionaliteit van de medewerkers bij partijen.

Artikel 5

Verantwoordelijkheden

- a. Gemeente: Op grond van de algemene verantwoordelijkheid voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid dient de gemeente toe te zien op de totstandkoming van een adequate integrale aanpak van huiselijk geweld. Daarnaast heeft de gemeente de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bevoegdheden die de Wet tijdelijk huisverbod aan haar toekent. De centrumgemeente Breda is door de gemeenten in West-Brabant aangewezen om zoveel mogelijk mede namens hen de organisatie van de benodigde infrastructuur te regelen. Om die reden levert de gemeente Breda het programmamanagement en het voorzitterschap van de in te stellen Stuurgroep.
- b. Andere partijen: de andere partijen bij dit Convenant hebben ieder afzonderlijk en als geheel de uitvoeringsverantwoordelijkheid. Er zullen onder het programma werkgroepen of projecten worden ingesteld waaraan vertegenwoordigers van de partijen zullen deelnemen en waarvoor zij bereid zijn een voorzitter en/of een

secretaris te leveren. De voorzitter verantwoordt zich over de uitvoering van de opdracht zoals hem/haar die door de Stuurgroep is opgedragen via de programmamanager.

- c. Advies- en steunpunt huiselijk geweld: een bijzondere positie in het proces komt toe aan de partij die specifiek voor het aanpakken van huiselijk geweld is ingesteld, het ASHG. Het ASHG ondersteunt en participeert in alle voor hem belangrijke werkgroepen en/of projecten, voor zover de personele capaciteit dat toelaat.

Artikel 6

Programmastructuur

De programmastructuur voorziet in ieder geval in de volgende organisatieonderdelen:

- a. Een Stuurgroep:

Het programma wordt uitgevoerd onder regie van een Stuurgroep. In de Stuurgroep vindt besluitvorming plaats over de te verstrekken opdrachten aan de programmamanager, werkgroepen, projecten of andere onderdelen van het programma. De leden van de Stuurgroep creëren draagvlak, stimuleren de voortgang van de activiteiten in het programma en bereiden de organisatie(s) die zij vertegenwoordigen voor op de door het programma te ontwikkelen activiteiten. De stuurgroep bestaat uit maximaal 10 partijen die op het hoogste besluitvormend niveau deelnemen namens hun eigen organisatie dan wel namens enkele organisaties die zij vertegenwoordigen en namens welke zij bevoegd zijn besluiten te nemen. Daar waar stuurgroepleden andere organisaties dan de eigen organisatie vertegenwoordigen wordt, indien nodig, voorafgaande aan besluitvorming nader overleg gevoerd met de organisaties die zij mede vertegenwoordigen; onderlinge afstemming en overleg tussen betrokken convenantpartners is essentieel. Bij de ondertekening van dit Convenant is door partijen overeengekomen dat namens hen in de Stuurgroep zullen deelnemen:

- Gemeente Breda (voorzitter)
- GGD West-Brabant (mede namens andere instellingen die zich op preventie richten)
- Instituut voor Maatschappelijk Welzijn Breda (mede namens de andere amw-instellingen)
- Stichting Valkenhorst (mede namens de SMO Breda e.o.)
- GGZ-Breburg groep (mede namens het Dok en GGZ Westelijk Noord-Brabant)
- Novadic-Kentron (mede namens de Zuidwester/maatsch. opvang)
- Stichting Reclassering Nederland
- Het Openbaar Ministerie
- Politie
- Bureau jeugdzorg (mede namens de jeugdzorginstellingen en de RvdK)

Een directieraadslid van de gemeente Breda is de voorzitter.

- b. Een programmamanager:

De programmamanager is verantwoordelijk voor de inrichting van het programmaplan en de programmaorganisatie en stuurt op het tijdig behalen van de met de Stuurgroep afgesproken resultaten. Hij/zij krijgt van de Stuurgroep het mandaat om namens de Stuurgroep alle medewerkers in het programma de aanwijzingen en begeleiding te geven die nodig is om de beoogde resultaten volgens de afgesproken planning te halen.

- c. De voorzitter of trekker van de in te richten projecten, werkgroepen of andere werkverbanden waarin gewerkt wordt aan het realiseren van de concrete, met de stuurgroep afgesproken, resultaten worden voorgezeten en getrokken door die partij

- die inhoudelijk de meest aangewezen partij is. Andere voor het te behalen resultaat benodigde of wenselijke partijen werken actief mee.
- d. Bij de inrichting van werkgroep en projecten of andere werkverbanden wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het reeds bestaande.

Artikel 7

Financiering

De Gemeente Breda zal naar redelijkheid de kosten van de organisatie van het programma op zich nemen. De dekking van de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de afzonderlijke onderdelen in het programma zoals die in de projectgroepen zullen worden ontwikkeld, zal per situatie binnen de Stuurgroep worden beoordeeld.

Artikel 8

Looptijd en evaluatie

Dit Convenant wordt afgesloten voor de periode 1 mei 2009 tot en met 31 december 2012. Het eerder afgesloten Convenant op 27 april 2005 (dat vooral betrekking heeft op het functioneren van het ASHG) blijft voor de daarin gemelde looptijd (31 december 2009) in stand voor zover de daaruit voortvloeiende afspraken niet strijdig zijn met de afspraken en het doel van dit Convenant.

Het op grond van dit Convenant op te stellen programmaplan, zal voorstellen bevatten voor een rond eind 2010 uit te voeren tussentijdse evaluatie van het programma (en daarmee ook van dit Convenant). Indien wenselijk dan zal het Convenant op dat moment worden aangepast. Een eindevaluatie is voorzien in de loop van 2012, op een zodanig moment dat tijdig vóór afloop van de looptijd van dit Convenant desgewenst een nieuw Convenant tussen partijen kan worden overeengekomen.

Breda, 10 juni 2009

.....

Wethouder mevr. M.P. Heerkens

Centrumgemeente Vrouwenopvang en Huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling

.....

Mevr. M. van de Luytgaarden, Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant/AMK

.....

Dhr. M. Polak, Het DOK

.....
Dhr. P.J.A.M. van der Smissen, GGD West-Brabant

.....
Mevr. T. Koopmans, GGZ Breburg Groep

.....
Dhr. A.A.B.M. Kommers, GGZ Westelijk Noord Brabant

.....
Dhr. J.C.J. Berkhout, Instituut voor Maatschappelijk Welzijn Breda

.....
Dhr. J.J.F. Rycken, Juvans Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

.....
Dhr. P. Dijkstra, Novadic-Kentron

.....
Mevr. J. F.M. Kerkhofs, Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Breda

.....
Dhr. F.J. Heeres, Regiokorps Politie Midden en West Brabant

.....
Dhr. G.C.M. Heijnen, Raad voor de Kinderbescherming

.....
Mevr. A. de Wit, Reclassering Nederland regio Breda-Middelburg

.....
Dhr. G. P.van Etten, Sensor Noord-Brabant

.....
Dhr. J. Geelen, Bureau Slachtofferhulp

.....
Mevr. L. Jansen, SMO Breda e.o.

.....
Dhr. B.J.J. van Loon, Surplus Welzijn

.....
Dhr. C. Dresen, Tender Jeugdzorg

.....
Mevr. J.A. Traas, Traverse

.....
Dhr. W. Colijn, Trema

.....
Dhr. J. de Werd, Stichting Valkenhorst

.....
Dhr. E. Höppener, Stichting De Zuidwester